

TULEVAISUUDEN TRENDIKORTTI JÄRJESTÖLLE

VALTA

HUMAK®

Kuntoutussäätiö

Euroopan unionin
osarahoittama

DATAVALTA

Dataa jalostetaan tiedoksi, jolla kytetään ennustamaan ja kontrolloimaan tulevaa ja saavuttamaan kulloisiakin tavoitteita. Esimerkiksi järjestössä kerätyn datan perusteella voidaan luoda tietoa järjestön toimintaan osallistuvista henkilöistä.

(Sitra 2023.)

KYSYMYS

Minkälaista dataa järjestömme kerää ja miten sitä voisi hyödyntää järjestömme tavoitteiden saavuttamisessa?

DEMOKRATIA

Demokraattinen päätöksenteko ei pääty yksimielisyyteen. Pikemminkin se rinnastuu tieteelliseen tutkimukseen, joka on alati valmis korjaamaan tuloksiaan ja menetelmiään. Demokratia näin käsitettynä on yhteiskunnan ja sen jäsenten valtaa korjata ja uudistaa itseään sekä tavoitteitaan.

(Sitra 2023.)

KYSYMYS

Onko järjestömme valmis jatkuvasti uudistamaan itseään ja korjaamaan tavoitteitaan?

INFORMAATIOVALTA

Informaatiovalta kytkeytyy kykyyn vaikuttaa toisten tekemiin päätöksiin. Ihmiset tekevät tietoisia ratkaisuja informaation pohjalta. Valtaa on sillä, joka informaatiota säätelee ja joka kykenee vaikuttamaan myös siihen, onko saatavilla oleva informaatio totta tai epätotta.

(Sitra 2023.)

KYSYMYS

Minkälaisia keinoja järjestöllämme on vaikuttaa tavoitteidemme kannalta olennaisen informaation leviämiseen?

JULKISEN VALLAN OIKEUTUS

Julkisen vallan oikeutus on peräisin yksilöiltä. Ajatus pohjautuu Hobbesin (1651) yhteiskuntasopimuksen ideaan, jonka mukaan yhteiskunta syntyy yksilöiden luovuttaessa oikeuden hallita itseään hallitsijalle, joka voi olla yksilö tai ryhmä. Samalla yksilöt saavat tilalle vallan muotoja, joita yhteiskunta takaa ja joita kutsumme yleensä oikeuksiksi.

(Sitra 2023.)

KYSYMYS

Minkälaisiin yhteiskunnallisiin oikeuksiin järjestömme pyrkii vaikuttamaan ja miten?

DEMOKRATIA JA OSALLISUUS

Demokratian ja osallisuuden toteutumisen kannalta olennaisia ovat hyvinvointi, tasa-arvo, luottamus, koulutus, sosiaalinen pääoma, toimivat instituutiot, työllisyys ja talous. Tasa-arvoisessa, hyvinvoivassa yhteiskunnassa demokratia toteutuu parhaiten.

(Sisäministeriö 2017.)

KYSYMYS

Miten järjestömme edistää demokratian ja osallisuuden toteutumista?

TIETOVALTA

Bacon totesi vuonna 1597:

”Tieto itsessään on valtaa.”

Tietovallan perusta on tiedossa.

Se, jolla on tietoa, voi hyödyntää sitä tavoitteidensa saavuttamiseen.

(Sitra 2023.)

KYSYMYS

Mitä sellaista tietoa järjestöllämme on, joka hyödyttää meitä tavoitteidemme saavuttamisessa?

VALLAN MÄÄRITELMÄ

Hobbesin (1651) klassisen määritelmän mukaan valta on kykyä tarvittaessa saada aikaan jokin lopputulos. Vallan määrittelyssä on kuitenkin syytä huomioida, että ”valta” tarkoittaa osapuolten välisiä suhteita jossakin kokonaisuudessa (Foucault 1982), jolloin tilanteesta riippuen yhdellä on valtaa ja joku toinen on vallan kohteena.

(Sitra 2023.)

KYSYMYS

Miten valtaa käytetään järjestössämme?

VALLAN PERUSTAT JA RAKENTEET

Valta perustuu johonkin tekijään, joka tarjoaa valtaa käyttävälle kyvyn saada toinen toimimaan tavalla, joka on vallankäyttäjän tavoitteille suosiollinen. Valta voi perustua myös kykyyn muuttaa toisen päämääriä niin, että ne ovat yhteneväisiä vallankäyttäjän päämäärien kanssa tai muutoin palvelevat niitä.

(Sitra 2023.)

KYSYMYS

Onko järjestöllämme kykyä vaikuttaa yhteiskunnallisiin vallankäyttäjiin?

OSALLISTUVA DEMOKRATIA

Kansanvallan ajatellaan toteutuvan ennen kaikkea äänestämällä vaaleissa, mutta osallistuvassa demokratiassa kansanvalta on myös aktiivista osallistumista ja vaikuttamista arjessa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi vuoropuhelua kansalaisten ja päätöksentekijöiden välillä.

(SOSTE Suomen Sosiaali ja terveys ry 2018.)

KYSYMYS

Miten järjestömme mahdollistaa kansalaisten ja päätöksentekijöiden vuoropuhelun?

JÄRJESTÖT VALLANKÄYTÖN KOKONAISUUDESSA

Järjestöt ovat yksi osa vallankäytön kokonaisuutta. Suomessa järjestöjen asiantuntemusta käytetäänkin usein hyödyksi. Järjestöt nähdään vain harvoin kumppaneina, jotka voisivat antaa asiantuntemuksensa päätöksentekoon jo valmisteluvaiheessa eivätkä vain kommentoimalla lopputulosta.

(Kansalaisfoorumi.)

KYSYMYS

Mihin järjestömme sijoittuu vallankäytön kokonaisuudessa: olemmeko valmistelemassa päätöksiä vai kommentoimmeko lopputulosta?

KANSALAISMIELIPIIDE

Puolueet ovat perinteisesti olleet kokoamassa kansalaismielipidettä, mutta kansalaisten osallistuminen puolue toimintaan on hiipunut, mikä on jättänyt järjestöille tilaa ottaa kansalaismielipiteen kanavointi tehtäväkseen. Jos haluaa vaikuttaa, silloin pitää muodostaa keskustellen jonkinlainen yhdensuuntainen mielipide ja välittää se päättäjien tietoon.

(SOSTE Suomen Sosiaali ja Terveys ry 2018.)

KYSYMYS

Miten järjestömme voisi koota kansalaismielipidettä ja välittää sen päättäjien tietoon?

PÄÄTÖKSENTEKO JÄRJESTÖISSÄ

Kansalaiset haluavat toimia ja olla mukana päättämässä toiminnasta. Sen sijaan järjestön hallinnollisten tehtävien hoitaminen puheenjohtajan, sihteerin tai taloudenhoitajan roolissa ei monia innosta. Erityisesti näin on nuorten kohdalla.

(Kansalaisfoorumi.)

KYSYMYS

Miten saisimme kaikki innostumaan järjestömme päätöksenteosta?